

[Undervisningsministeren.]

Jeg derfor tro, at det er bedre at afgøre det Aar for Aar, naar man er enig om, paa hvilket Grundlag Elevunderstøttelserne skal uddeles, hvor stort et Beløb den enkelte Elev skal kunne regne med at faa i Understøttelse i Forhold til hans Indkomst, og saa maa man fastsætte denne Skala, saaledes, at man derefter er klar til at bevilge paa Finansloven de Beløb, der er Brug for, saa alle ved, at naar de har disse økonomiske Forhold og kan møde med disse Penge selv, kan de faa et Højskoleophold, for saa betaler Staten Resten.

Det giver en Stabilitet i Tingene, som jeg anser for at være meget ønskelig, og saa kan man altid diskutere, hvor meget de unge skal møde med selv. De skal betale noget, og de unge tjener de fleste Steder for Tiden en god Løn, saa de meget vel kan betale en Del af Skoleopholdet selv. Der er heller ikke andre af dem, der her i Landet faar Uddannelse, som faar betalt alt, hvad Uddannelsen koster, og tillige deres Ophold. For andre unge betaler vi normalt Undervisningen, det offentlige giver gratis Undervisning og Legater ved Siden af, men meget faa — praktisk talt ingen — Steder betaler vi alt, hvad Skoleopholdet koster, heller ikke for dem, der faar Legater. Derfor synes jeg nok, vi skal fastholde, at de unge skal selv møde med Bidrag, og det kan de ogsaa godt — man kan godt variere det efter de skiftende Tider og Forhold —, saa alt taget i Betragtning anser jeg det for ønskeligst, at man ikke lægger alt for fast, hvilket Beløb der er til Raadighed, men derimod i højere Grad lægger fast forud for Skoleopholdet, hvor meget den enkelte skal møde med selv.

Til Spørgsmaalet, om man ikke med Hensyn til Understøttelsen skal fastholde den Tanke, man var inde paa, nemlig at de unge skulde animeres til Opsparing til Skoleophold, skal jeg sige, at det er en af de Ting, man maa tage op, naar det nu skal fastlægges paa Finansloven, hvilket Beløb man mener Staten skal stille til Raadighed til Højskoleundervisningen.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om de arbejdsløses Ophold paa Højskolen maa jeg sige, at jeg var meget glad ved i Dag at høre den Tilslutning, der er givet til det nye Princip herfor. Jeg anser det for meget vigtigt, at vi faar bragt hele dette Forhold ind paa en anden Bane end hidtil. Der maa i stigende Grad arbejdes hen til, at de arbejdsløse faar Arbejde, og at de Arbejdere, der er i Arbejde, kan rejse paa Højskoleophold og have Sikkerhed for, at de kan vende til-

bage til deres Plads igen. Det vilde betyde overordentlig meget for at faa de Folk med inde fra Byerne, som vi gerne ønsker skulde komme paa vore Højskoler, om der kunde skaffes Sikkerhed for, at dette Skoleophold ikke betyder, at de derfra skal gaa ud i en langvarig Arbejdsløshed, saaledes at de maa overveje mange Gange, om de tør løbe Risikoen ved at gaa fra vellønnet Arbejde ud til den Usikkerhed, der altid er ved, at man kommer bort fra sin Plads i Tider som dem, vi har levet under gennem de senere Aar.

Det er et meget vigtigt Problem. Meget vil det betyde, hvis der hos de to Parter, Arbejdsgivere og Arbejdere, kan skabes en Forstaaelse af Højskolens Værdi. Hvis man fra Arbejdsgiverside vil betragte det som et Plus for enhver Arbejder, at han har haft et Skoleophold, saa vil deri ligge en værdifuld Tilskyndelse til at søge Højskolen; og naturligvis vil det ogsaa være af stor Betydning, at man inden for Arbejderkredse gør, hvad man kan, for at faa de unge interesserede Arbejdere, som har Beskæftigelse, paa Højskole. Hvis Staten paa nogen Maade kan støtte disse Bestræbelser, vil jeg være meget villig til at drøfte Forslag i saa Henseende.

Det blev sagt af det ærede Medlem Hr. Chr. Christiansen og ogsaa af andre, at hele dette Lovforslag kun havde forøget Udgiften med 164 000 Kr. Selv om man ikke har kritiseret de enkelte Bestemmelser og de enkelte Ændringer, laa deri en Kritik, der gik ud paa, at Beløbet egentlig var for lille. Nu maa jeg sige, at det afgørende er ikke at give de flest mulige Penge ud, men det væsentlige er, om Beløbet er tilstrækkeligt til at tjene det Formaal, som vi ønsker at tjene. Og dér maa man tage i Betragtning, at Elevunderstøttelserne er normalt det afgørende for Højskolerne; de er afgørende for, hvilken Betaling man eventuelt tager paa Højskolerne, og derigennem for, hvilke Muligheder disse i det hele taget har for at ordne deres Økonomi, saa det er ikke uden Betydning, at Elevunderstøttelserne er omtrent fordoblet.

Selvfølgelig kan det altid være et Spørgsmaal, om den Støtte, der ydes til Højskolen, til Lærerlønninger, til Forstander eller til Bygninger, eller hvad der nu kan være Tale om, skal være lidt større eller lidt mindre. Men jeg vil alligevel tro, at hvis disse Forbedringer gennemføres, som der nu er Tale om, vil en Højskole med et rimeligt Antal Elever faa langt bedre Arbejdsvilkaar økonomisk set, end den har haft før. Jeg vil derfor mene, at vi nogen-